

ЕПАРХИЙСКИ ДУХОВЕНЪ ЛИСТЬ
за учен. отъ Прав.-Христ. д-ва при прогимназии.

Урежда
редакционенъ комитетъ.

Отgov. редакторъ прот. Д. Андреевъ
Помощ. редакторъ А. Харизанова

„Божи гласъ“ излиза съ
благословението на Н. Ви-
сокопреосвещенство Св.
Варненски и Преславски
митрополитъ г. г. Йосифъ
на всъко първо число
отъ месеца презъ учеб-
ната година.

Лжть на III-то българско царство

Робия, свобода и величие.

Сигналъ за нашето освобождение даде историята на Хилендарския монахъ Отецъ Паисий (1762), съ думите: „Българино, защо се срамувамъ да се наричашъ българинъ, или си нѣмалъти църкви, училища и царство?“

Този сигналъ се поде като мълния отъ множество наши духовни родолюбиви пастири, като Софроний Врачански, Бозвелията, Кост. и Димитър Миладинови, Антимъ I, Видински владика, по късно български Екзархъ, Василь Априловъ, Неофитъ Рилски, Иосифъ I, Ловчански владика, умръл преди нѣколко години въ София, като български Екзархъ и др.

Най-сетне въ 1870 – 71 год. България се освободи отъ гръцкото духовно робство, а въ 1872 г. султанъ издаде ферманъ, съ който даваше право на българите сами да си уреждатъ църковните работи и да си отварятъ училища.

Следъ духовното освобождение, съ още по-голяма сила се почнала борбата за освобождение отъ турската тирания. По-безстрашните родолюбиви българи образували бунтовнически чети по Балкана, нападали съ турските злосторници. Много отъ тия българи съ избити и обесени. Други по-интелигентни българи съ образували Централен революционен комитетъ въ Румъния. При силно преследване, четниците съ минавали въ Сърбия и Румъния, организирали се и на ново съ нападали. Отъ тия родолюбиви българи по-видни съ: Сава Раковски, който на румънска земя, съ перото си буди съзнание въ заспалата до тогава „рай“. Презъ 1868 год. избухва война между Турция и Сърбия, на която въ помошъ съ отишле Филипъ Тотю, който умръл въ с. Две-моги, Руенско (1907), Панайотъ Хитовъ, безстрашния дяконъ Василь Левски, обесенъ въ София и др., предводителствани отъ Сава Раковски. Редятъ се по-нататъкъ Хаджи Димитър отъ Сливенъ и Стефанъ Караджа отъ Тулча (Добруджа). Подъ предводителството на Хаджи Димитра 160 млади бунтовници минават Дунава срещу с. Вардимъ при Свищовъ (1868 г.). Били съ съ башбозуци и черкези, по сете и съ редовна турска войска: Ст. Караджа, уловенъ и обесенъ въ Русе, а Хаджи Димитър падналъ юнашки, убитъ на върха „Бузлуджа“ надъ с. Шипка

— при върхъ „Св. Никола“. Любенъ Каравеловъ е работилъ най-много съ перото си, следъ смъртта на С. Раковски. Умира въ Русе една година следъ освобождението ни (1878). Василь

мъкъ“ и на върха Вола падна убить (1876). Падна и умръл великанъ-революционеръ и поетъ, преди да види България сво-

Гордостта на Велика България

Левски основава тайни революционни комитети, а въ 1873 г. е билъ хванатъ предателски и обесенъ въ София (паметника му). Неговото дъло продължаватъ Георги Бенковски отъ Панагюрище, Каб-

бона! . . .

Видни европейци и кореспонденти минаваха презъ България. Тъ бѣха свидетели на турските звѣрства въ Батакъ, Бояджикъ, Перущица и другаде, и изнасяха

лешковъ, Воловъ, Христо Ботевъ отъ Калоферъ е ореола надъ революционеръ. Четата му отъ 200 души минава Дунава срещу Козлодуй надъ Оръхово, сражава се юнашки при „Миленъ ка-

тия звѣрства предъ цивилизования свѣтъ и европейските дворове. Сѫщите европейски дворове тайно бѣха обиколени и отъ една българска депутация начело съ Балабановъ и Драганъ

Цанковъ, братъ на Кирилъ Цанковъ отъ Свищовъ, молили ги да се застъпятъ и освободятъ роба българинъ и македонецъ. Поради преплетени интереси на великите сили, навсѣкожде отказъ. Депутацията стигнала и до Петербургъ. Императоръ Александъръ II не е обѣщалъ, но заявилъ, че славянския руски народъ нѣма да остави българи и славяни повече подъ турско робство. Въпростътъ бавно, но сигурно зрялъ . . .

На 12 април 1877 г. руския царъ Александъръ II обявява война на Турция и потегля сто хилядна войска презъ Влашко за Дунава. На 15 юни 1877 г. русите преминаватъ съ pontoonъ мостъ Дунава срѣдь нощъ на 3 км. подъ Свищовъ при Дерменъ-дере. Три дни преди преминаването имъ Христо Бръчковъ, братовчедъ на сегашните братя Бръчкови, минава съ лодка въ Зимничъ, за да даде свидетелство за турските войски и за мѣстността край Дунава. Сѫщиятъ е пренасялъ пощата за Зимничъ съ гълъби. По pontoonния мостъ, съ лодки, съ плуване на коне, преминали съ Дунава и при Дерменъ-дере при сегашните паметници подъ Свищовъ съ образували едно ядро отъ руска войска. Почва се отбоя на турските войски. Нека се забележи, че силитъ на последните съ били насочени повече къмъ Никополь, Русе и Видинъ. Презъ деня на 15 юни 1877 г. единъ параходъ, отスクубналъ се отъ Никополь отъ Турсия надзоръ, е пренасялъ руски войски отъ Зимничъ въ Свищовъ. За губернаторъ е билъ назначенъ полковникъ Михаиловичъ съ седалище Свищовъ, а Драганъ Цанковъ — вице-губернаторъ. Христо Бръчковъ билъ задържанъ и съ него заедно съ влѣзли въ Свищовъ. На третия денъ минава Дунава Императора Александъръ II, посрещнатъ отъ свищовци начело съ иконома попъ Христо и на улица „Атъ-Пазаръ“ му е поднесено хлѣбъ и соль по обичая. Черкувалъ се е въ „Св. Троица“. следъ което посѣгълъ кѫщата на Алео Константиновъ. Разгледалъ е града и преди да си замине обратно за Зимничъ, на Австро-Унгарската скеля е повикалъ Хр. Бръчковъ да му изкаже благодарността си. Покрай този родолюбецъ, видни хора въ Свищовъ, които съ подържали таенъ освободителенъ комитетъ, съ били: Кирилъ Цанковъ, Драганъ Цанковъ, Дъло Ламби Константиновъ, Алеко х. Константи-

Следва на 2 страница.